

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Kedd

214. szám.

Pest, november 21. 1848.

Nem kell táblabíró politika.

A Marczius Tizenötödike politikai hírlap october—decemberi évnegyedre előfizetheti helyben egyedül a Kiadónál, 2 ft. 30 kr. postán mindennap borítékba küldve 3 ft. 30 kr.

Egy hónapos előfizetést csak helyben egyedül a Kiadónál s a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadunk el.

Hirdetések egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 3 kr. pp. fizettetek.

Pest, nov. 21.

Ugy reggel kilencz óra után az ember már biztosan kimehet az utcára, hol egy jó szivar mellett hallhat újságot, a mennyit akar.

És a mai nap is szerencsésen lefizette újságbeli adóját. Már korán reggel a kávézó asztaloknál beszéltek, hogy egy pár zsák swarzgolb proclamatio fogott el.

Délben 12 órára ülés lévén hirdelve, a hir megvalósult, azon különbséggel, hogy a proclamatio nem elfogottak, hanem Sopronmegyéhez küldetve, onnan tudomás végett, a megyei bizottmánytól Pestre újasítottak.

E szerint a ház asztalán e perczen négyrendbeli proclamatio fetreng. Az elsőben Ferdinand Magyarországhoz beszél, a másodikban ugyanazon urfi bevádol minket Erdély-, Horvát- és Tótország népei előtt. A harmadikban ő felsége a földműves osztálynak nyújtja judási csókos ajkait. A negyedikben pedig Windischgrätz herczeg annonczirozza, hogy be fog jönni az országba.

Közönségesen az volt az illetők véleménye, hogy ezen proclamatio csak akkor terjesztessenek közönség elébe, ha a ház részéről azokra a felelet is kész leszen, azért tehát legyen a közönség egy kis türelemmel circiter hónapután reggelig.

Annyit előre mondhatunk, hogy azon proclamatiookban semmi legkisebb új dolog nincsen. A ki a mi viszonyainkat csak felületesen is ismeri, és tudja minő fajta publicum a mi ellenségünk, úgy látallanból is elképzelheti tartalmát.

Mi ne tán elfordulható észrevételeinket azon documentumok kinyomattatása idejére tartjuk fel, feltéve, hogy azok még két nap mulva is valami érdekességnek volnának tekinthetők, mi nem igen valószínű.

Van azonban azon proclamatiookban még egy valami, mit nem tartóztathatjuk meg magunkat, hogy el ne publicáljuk, tudni illik, mind a négynek az a vége, hogy adjunk enni inni a Windischgrätz betódnól seregének.

Bizony nagy próbára veszik az osztrákok a magyar híres vendégszeretetet.

És milyen szép tökök, hogy előbb meginvitáltatják magokat! Bár nem igen látszik, hogy nagyon sietnének, mert Windischgrätz a levelet 13 novemberben írta, azóta már a hónap 21-dikét írjuk s még sem indult még határaink felé.

A horvátok ruhátlanul jöttek be hozzánk, s kivetkeztették a somogyi népet téli gunyájából, most a németek az éhség miatt kénytelenek csatát kezdeni, mert amott túl a Lajtán a bornak és buzának szörnyösége hája van.

Am jöjjenek ő kigyelmők, mi kézzel várjuk őket a nagy tractára. Ha isten is úgy akarja majd telik ki e nemzetből egy pár felkészítés azokra, kik az éhség kínjai miatt jönnek csatázni.

Most tehát diplomacie ki van mondva, hogy Windischgrätz be fog jönni. Feltesszük minden emberről, hogy ezt ezen solemnis bejelentés nélkül is előre tudta.

És ha előre tudta, nagyon követeljük, hogy ha holnap vagy holnap után valahogy megjönne a hir, hogy az ellenség valamely határszéli várost elfoglalt, meg ne ijedjen, ne merjen csodálkozni, ne merjen savanyu pofával az utcákon vagy más gyűlőhelyeken megjelenni.

Erre készen kellett lennünk már akkor, midőn egyhangulag elhatároztuk, hogy magunkat meg nem adjuk.

Az ellenség erős, de mi itthon győzhetlenek vagyunk. Az élelmi szerek a határszélekről nagyban szállítatnak az ország beljébe. Az ellenség itt rendszeresen nem csatázhat, seregének szélén az egyeseket egyenként fogjuk leölni, s nem lesz elegendő kuforrása sehol újabb erőket teremteni.

Meglehet, hogy most perczenként fognak érkezni az ugynevezett rossz hírek, de ez minket el ne rettentsen, mi sem alszunk azalatt.

Minket ne lepjen meg az, hogy az ingén kívül más fehérruhát nem viselő német Ferdinandli hozzánk egy zsák proclamatiót küld. Valamint Windischgrätz sem érzeni magát meglepetve akkor, ha meghallja, hogy a magyarok az ő ostoba firkáira nem is konyítottak. A ki componálta azon irásokat, maga legjobban tudta, hogy csak bor-

ót hány a falra, ha mást gondolt, vigan járhat z esze kereke.

E sorok írójának szerencsége volt azon proclamatiokat egész terjedelmökben színről színre áthatni.

És előre jelenthetjük, hogy a nyomtatás szép, a betűk újak, s az egész egy hatalmas rajzolat van illusztrálva, mi által olyan formája van, mint a pesti majomszínház, s állatgyűjtemény napi hirdetménye inek.

Ki az, ki el nem találja, hogy a proclamatiokon paradirozó rajzolat nem más, mint az osztrák sas, azon madár, mellyről azon nagy bölcseségű fejedelem, a kurta Ferdinandez azt hiszi, hogy a természetben is két fejű.

Nagyon elmaradtak a szegény párak, kik azt hitték, hogy a mi népünket egy piszkos fametészéssel elcsábíthatni hiszik.

Régen volt az, hogy a nép a hivatalos írományokon a kétfejű sást, a császár madarát kereste. Régen volt az, tán nem is volt igaz.

Forduljunk el ezen utolsó kétségbeesést jelentő kaphodástól.

Ime már a legutolsó szalmaszálhoz kapaszkodnak. Hallották, hogy a magyar földműves osztály martiusban a törvényeken a kétfejű sást kereste, s most oda mázolja gyönyörű művészetel, épen úgy, mintha Ferdinand saját fenséges praczliját először a tentába, azután a papírra lecsapta volna.

Csak a volna még hátra, hogy illy papírra ejtett disznókkal is országot lehet hódítani.

Pest november 21.

— Tegnap estére érkezett meg fél hivatalos uton a hir, hogy Kolosvárt az ellenség elfoglalta.

Részletekről nincs tudomásunk. Némelly gyanakodó természetűek azt beszélik, hogy dacára annak, mellyszerént a kolosvári nép el volt határozva magát utolsó csepp vérig védeni egy bizonyos coterria a Désre menekült Urbánt deputatióval hívta meg a város elfoglalására.

Ma legalább hat levelet kaptunk Erdélyből, mellyben Vai Miklóstra egyenesen a hazaárulás vétké mondatik ki.

Pest, nov. 21.

Már csak mégis szeretnők magunknak megmagyaroztatni, miért van Magyarországnak egy főorvosa, ha a katonaság egészségügye felett oly botránkozató hanyagsággal járnak el, mint ez közlebbi napok alatt a Budapesten levő honvédekre nézve történt.

És szeretnénk továbbá arról is megtanítani, hogy mire való tulajdonképen az a sok őrnagy és táblabíró, ha még arra sem képes felügyelni, hogy legénységének állapota felett az inspektion szorosán megtartassék.

Az ember szíve felháborodik, a jobb érzelme felbőszül s ha bárányszelidségü kedéllyel bírna is, kénytelen a lélek keserű szavakban kitörni, midőn látja, hogy a honvédek lelki és testi állapota felett milly tunyaság és könnyelműség viszi a felügyeletet.

Mindennap más inspections-officier, mindennap orvosi ordinarius van megbízva a közlegénység felett őrködni, és a katonai laktanyáknak egyénekkel úgy is szerfelett megtömtött szobáiban foly a dorbézolás, s megromlott személyek öléből terjed a kicsapongásnak ragadós pestise, és — nincs sehol egy inspections-officier, nincs sehol egy orvosi ordinarius, hi a megbízható lég, a megveszett erkölcsiség és az ezek folytán kifejlődő nyavalyák és betegségek minden nemei felől csak tudomást is szereznie magának.

De hát az isten szentséges szerelmeért, miért van az országban Stály, meg miért van Sauer? vagy is miért van ezekre bizva a legfelsőbb hatalom, ellenőrködni, intézkedni a hon egészségügye felett?

Dissertációkat írni a choléráról a Közlönynek és azt sem tudni, hogy a laktanyák folyósóin és udvarain cholerahalottak hevernek, kik orvosi segély nélkül utáztak a nyugalom honába!

Hazafiságot pengetni, tudós képeket csinálni, s azt se tudni, hogy a honnak áldozatra legkézszebb fiait tömegestül vesznek el!

Az ördögbe is, hiszen ez oly bűn, miért ha nem volna pokol s annak minden büntetése, az uristen kénytelen volna azt csak e hanyagság bűnhődtetése végett is megteremteni.

Aztán ezek azon emberek, kik mellöket verve és önbecszerzetök felemlgetésével szólottak ellene a martiusi macskazenének, mellyeket bizony — bár pártolói illy demonstrációknak soha nem valánk — ugyancsak megérdemelték.

Illyenek azon fő-főurak, kiket kormányunk a mult idők szent reliquiai gyanánt örökségül átvett! —

Azonban a bajon — hála istennek és kormányunk erélyességének — már segítve van.

Tegnap reggel megparancsoltattott némelly uraknak egész szelid modorban, hogy estélig rend és tisztaság legyen minden kórházban, minden laktanyában, különben azon bizonyos urak másnap — azaz ma — reggel mehetnek, a merre tetszik.

És lön rend és lön tisztaság!

A kórházak rendeztetek, ujak alakítottak s ennek következtében a halandóság hasonlíthatatlanul csekélyebb és semmi aggályra okot nem szolgáltat lön.

És rendelés is tétetett — ha jól vagyunk ér-

testelve — miként azon inspections-tisztecskék nevei is a kormány tudomására jussanak, hogy data occasione aztán el(ö)léptetésükre gond lehessen.

Mi bizony nem sok ceremóniát csinálnánk velök Csernátoni.

Pest, november 20.

A feldunai tábor felszerelése igen erélyesen foly, Görgei derék fővezérünk kimerítő és precisztudósításait seregének szükségei felől, minden azokkal közelebből ösmeretes ember, a legnagyobb dicsérettel említi.

Az erélyes fővezér semmit sem szépít, semmit el nem titkol, s mint a német mondja von der Brust weg szól.

Az igaz, hogy nem küld versicherungokat von der innigsten Anhänglichkeit an die heilige Sache Ungarns und der Dynastie, s még arról sem tudósíta, hogy ő kész gegen die Croaten zu ziehen, ámátor ezek is a felséges uralkodó ház színeit viselik.

Na de hiszen nem lehet senkitől követelni, hogy minden részben tökéletess legyen.

Hanem — mint biztos kütfőből tudjuk és említk — megírja azt, hogy seregem szelleme ilyen és illyen, e szellem jó vagy jobb vagy legjobbold, ha ezen s ezen s ezen szükségei — mellyekben silylik — kielégítenek, kell tehát nekem ez és ennyi.

Aztán az illy jelentésekből a kormány megtudhatja, hogy mit kell küldenie, s minthogy hála istennek erélyes és hazafias egyénekből áll — meg is teszi a magáét.

Példa rá, hogy Görgeinek pár napok előtti jelentése nyomán tegnap már két terhelt hajó indult Posonyba, melly vitte a következő tárgyakat: u. m. 946 fegyvert, 410 mellényt, 3213 atillát, 1895 csákót, 3770 borjut, 1609 kesztyűt, 2500 tokmányt, 175 szuronyt, 2346 bakkancsot, 675 csizmát, és küldetett még két — a jelen sanyarú időkben — legfontosabb positio, t. i. 3000 köpeny és 16,000 pár fehérruha.

Ebből látszik, hogy meghatározott és specificált jelentésre a kormány a lehetőség mindent meg tesz.

A felső tábor szükségei ez által lényegesen vannak fedezve. A fehérruhában legnagyobb hiányt szenvedett. Ez ki van elégítve, és általa a seregnek tisztasága, s ez által ismét moralitása és jó szelleme képmelhetlenül előmozdítva.

És a szükségek pótlása folyton foly, a monturs-comissio régi schlandriánja megszűnt és Nyári az illetőkkel nem szokott tréfálni. Nádoszi is igen erélyesen és közköszönetet érdemlőleg munkálódik.

Mi ezekből csak azt akarjuk kivonni, hogy a felső tábor vezérlete a legjobb kezekben van, kormányunk pedig annyit, és oly gyorsan teaz, mellynél többet jobban és gyorsabban alig tehetni.

Tanuságul pedig azt akarjuk kimondani, hogy illy erélyes kormány, s illy derék hadvezér mellett dolgaink bár nem állanak is egy oly brillantul, de rosszul sem, de igen is javulnak naponként.

Kivonni akarjuk pedig továbbá azt is, hogy az ország megmentésére s dolgaink teljesen jobbra fordulására mi kettőt látunk szükségesnek, (az az, hogy azokon kívül, miket már ez előtt elmondunk, de mellyek e kettőből önként folyni fognak) először azt, hogy Görgeink fővezéri rendelkezése alá naponként több, több sereg adassék, vagy más szóval, Görgei fővezérnek hatósága szüntelen szélesbítessék. A francia hadsereg egész Európában harczott s egy ember elég volt parancsokat osztani. A magyar hadtest csak honában van, és még se lenne elég egy ember, oly ember pedig, ki testben és lélekben magyar és bátor, merész, jó tapintatu és éles szemü?

A második pedig mit ohajtunk, az, hogy legyen már valabára kormányunk, mert Istenünkre mondjuk, ha késedelmeskedünk, rövid időn nem leend szükség ministeriumot alkotni. Minden nap minden óra egy egy lépéssel visz közelebb ahhoz, mitől mi ugyan legkissebbé sem irtódzunk, de mellytől épp a mostani kormány alakításában határozatlanok háta borsózik leginkább és ez — a dictatorság.

Azért vigyázzanak a nemzet képviselői, hogy mielőbb felelős de valóban független ministeriumunk legyen, mert különben kénytelenek lesznek tán előbb mint gondolják — a dictatorságban keresni menedéket.

Mi ismétljük, hogy a dictatorságot — ha nem is ohajtjuk, de szívesen látjuk, mert arra bizony példát nem tudunk, hogy collegialis kormány egy örvény szélén álló országot megmentett volna, de arra igen is tudunk, hogy egy ember minden hatósága már csak nem egészen levert, népeket emelt fel.

S minthogy a dictatorságtól nem irtódzunk, az ellen nem is szabadhozunk, s fenőbbi figyelemzetésünket is csak azok számára irtuk, kik még egy független nemzeti ministerium alakításában is kétségkednek.

Csernátoni.

Pálfi polgártárs!

Csernátonihoz irt közlebbi levelemből némellyeket kifeledek; ennek köszönje ön, hogy pár perczig idejét én is igénybe veszem.

Éppen indulóban vagyok ismét Pozson felé s jelen soraimat csak futtában írom a gőzösen.

Pozsonban igen furcsa dolgokat beszéltek bizonyos bábolnai lovakról, mellyek némelly prokator őrnagy uraknak martialis kinézésök után következtetett harcias vitéségök iránti reményben használatul átengedtettek.

A bábolnai lovak nem rosszul futnak s csak ennek lehet tulajdonítani, hogy a schwechati csata után néhány közülök Pestig meg sem állott, történetesen lovagját is magával vivén, ki aztán a vec un bon mine au mauvais jeu, úgy tett, mintha Pesten várná az ellenséget, s ez okból, mint hadi láb on álló lovat, továbbá is megtartotta:

Különös bosszankodással emlékeznek azok a jó Pozsoniak bizonyos nagy szürkéről, melly egy bizonyos kis szökét ragadott magával, s melly

most Budapest utszán csinálja a kleine tourkat, miután Schwehatnál egy grosse tourt vágott.

Annyi bizonyos, hogy a pozsoniak — id est a feldunai tábor, — azt hiszik, miszerint ezen bábolnai lovak sokkal inkább illenek azok alá, kik az ellenség előtt maradtak, s minden perczben sikra szállni készek, mint holmi pesti táblabíró őrnagyok alá, kik a váci utszában vagy a budai várban vitézkednek.

De kedves drága Pálfi polgártárs, még nyomja ám valami az oldalbordámat, melyet okvetlenül ki kell mondanom.

Ösmeretes ön előtt a Behm general historiája. Én a merénylet napján itt nem voltam. Behmet nem igen ösmerem, gyilkosságát még kevésbé, de mindezek iránti tudatlanságom mellett is, az én profanus eszmélkedési tehetségem szerint hát így gondolokom:

Miután áll az, hogy Behm a longyel forradalmakban tetőleges részt vett, jelesen az osztrakenai ütközetnél magát ki is tüntetvé; s miután arról még senki adatot mutatni, vagy csak mondani is nem tudott és tud, hogy ő a szabadság ügyét elárulta volna s midőn mind e mellett is — az ellene elkövetett merény következtében — a szeszélyes közvélemény ítélete nem a gyilkolást merénylőnek személye, de ő maga ellen fordult, s nem arra, hanem fejére kiáltá a bűn őst, mind czek után az igazság és méltányosság is megkívánja, hogy az ügyben ítélet mondassék ki.

Mert vagy bűnös Behm vagy nem.

Ha bűnös, s az ellene felelő közvéleménynek gyanakodása helyén van, miért késni elutasításával, megbüntetésével egy olly egyénnek, ki a legszentebb ügyet — a szabadságot — elárulta? miért késni tudatásával annak, hogy azon egyénre a magyar hadtest egyetlen embere sem fog bízni.

De ha nem bűnös, mit mi hiáni szeretünk — ugyan az ég szerelméért, hogy és mily lélekkel lehet egy becsületes, használható és fontos szolgáló tételére alkalmas egyént a nép — okadatolatlan és szeszélyes — bizalmatlansága alatt hagyni, s így tehetségét az ügyre nézve használhatatlanul elveszni engedni.

Azért, bűnös vagy nem bűnös, mondassék az ki.

Ezt akarom mondani. Most pedig isten önnel, polgárszerkesztő (kérem e szót nem analizálni), én megyek, de a szívem itt marad. Pah. Kóftz.

Vai Miklósról.

A Királyhágón túl komoly fordulatot vőnek a dolgok.

Mi még mártusban hártuk a magyar kormányt, küldje báró Vait az administratorok után; aprilisban ismételtük, hogy a báró ur nincs a maga helyén; majus-, junius- és julius havakban fürdőbe kívántuk a báró urat, hol a szépnem körül akarhany borostyánt arathatott volna; augustusban már háborogni mertünk a báró ur ellen, mért nem jár inkább Berzenczeyvel karöltve? septem-

berben a mádi bálban; octoberben a budai szüretre vártuk a báró urat, — s valóban mindenütt, de mindenütt a maga helyén lett volna, s akar máig is coquettirozhatott, tánczolhatott és szüretelhetett volna, de a Királyhágón túl? — uram fia! egy excellenciás tejbén, vajban fürösztött bárót oda küldeni, vagy legalább meghagyai, hogy kázdjön azon elvért, miszerint az, ki hábar alacsony gunyhóban születik, de ésszel és szívvel föl van ruházva, — minden esetre fölötte áll azon bárónak, ki középszerű tehetsége s szép külseje mellett, semmi, de épen semmi más érdemmel sem bír, sőt a mennyiben akár directe, akár indirecte gátolja a valódi civilizáció nagy munkáját, sokkal nagyobb kárt okoz hazájának, mint más reactionarius a maga szűk körében; egy ollyan bárót meghagyai teljhatalmú biztosnak, hogy legyen bíró éj és világ, szolgaság és szabadság között!

Mi kereken kimondjuk, hogy Királyhágón túl a székelygyőzelmet egyenesen és kizárólag a székely vitézségének, és korántsem a báró ur hazafiai intézkedéseinek; ellenben a székely veszteséget egyenesen és kizárólag a báró ur cselszövényeinek, vagy legalább hanyagságának, egyetértésének, ujjak közül kacsingatásainak, mi egyébiránt egy teljhatalmú biztosnál a cselszövényvel egy húron pendül, — fogjuk tulajdonítani, s a szép báró urat — mi különben magától értetődik — felelőssé tesszük a vér kétharmadáért, melly a Királyhágón túl ekkorig folyt, és kétségkívül még folyand.

Sok emberbe márcziusban, ezen tudat, hogy a báró ur kálvinista, némi bizodalmat öntö, mert a kálvinista inregula szabadelvű: úgy de ki a báró urat eredetileg főhivatalra emelte, bizonyosan jól tudta, hogy a báró ur fő-fő kivétel a szabály alól, mert máskülönből inkább túl az operenciára küldte volna, mint a Királyhágón túliakhoz.

Mi, ha kormány lettünk volna, mi Golopra (a báró ur egyik jószágára) küldtük volna a szép báró urat inkább tyükszedő commissariusnak, de soha sem azon helyre, melyet márcziusban meggyőződése ellenére, de p Jósika-Wirkner nagy örömeire folytatólag magára vállalni sziveskedett.

Midőn Márcziusban arról szó, valljon a mágnások közül kik barátjai az átalakulásnak? hallottuk neveit mindenek fölött báró Vesselényi Miklósnak, (miként csalódik az ember!) gróf Batthyányi Kázmérnak, (Baranyában erélyesen működik,) gróf Károlyi Istvánnak, (a mágnások közül legtöbb áldozattal járult a haza oltárára,) báró Jósika Miklósnak (nem Samunak) stb. és hallottuk még egy pár másét is; — de midőn valaki ranghasonlatosságból a báró nevével találta ejteni, közkacaj támadt, és mégis! ki hitte volna? a báró ur a Királyhágón túl teljhatalmu biztosnak mindekkorig meghagyatott.

Igaz, a báró ur Lamberg halála óta nem meggyőződésből, de félelemből, mi közt az eredményre nézve is szörnyű nagy különbség, kissé erélyesen kezd föllépni, mért mártus 15-ke és Lamberg és Latour halála mind megannyi epocha a magyar történetben, csakhogy a báró ur akkor főja a kását, mikor már megégette a száját. Igaz, a báró ur Puchner és Gedeon urakkal most szembe-kötődöt játszik, és nyíltan fulminatóriumot küld ellenök, csakhogy ignotos fallit, votis est

devisui, vagyis inkább despectui. De hát minok hagyták ott a báró urat?

Avagy szabadelvű ember szükében vagyunk?

Napoleon mind polgári mind katonai alkalmzaskor két elvet tartott szemé előtt, először: az ügyes és becsületes egyént — rang- és kor-különbség nélkül elibe tette a kevésbé ügyes és becsületesnek, — s azért voltak a francziának legderekabb tisztjei egész világon, innen magyaríthatók Napoleonnak számtalan győzelmei a sokkal számosbb sereg fölött!

Országlás tekintetében minden humanizmus tartása mellett — zsarnoktól is tanulhatunk.

Másodszor: mindenkit oda alkalmazott, heva az és a mire legképesebb volt.

Ebből kettő a tanúság. Az egyik az, hogy ügyünk különböző ágait olyanokra bizzuk, kik testestül lelkestül magyarok, kik tetőtől talpig becsületesek és kik képesek helyöket lelkiismeretesen betölteni. —

A másik az, hogy a Martius óta keletkezett s ravaszul hivatalba csúsztatott szabadelvűeket — miután kutyából se' sem válik szalonná — mozdítsuk el, vagy ha ök, a helyet hogy elvők megbukása után szerényen visszavonulnának, — még mindig föltolakodnak, és mi a haza rovására érdemeik elmozdításával, álhumanizmusból, vagy rosszul felfogott politikából könyörületet akarnak gyakorolni, akkor nevezzük ki a martiusi szabadelvűeket tyúk-commissariusoknak.

Egy szó a hadi tanácsához.

Verbász November 17. 1848.

Urak!

Fajdalommal tölti el minden tiszta érzésű hadfi kebelét a kinevezések rovata; ha a polgári életből oda alkalmazott egyének névsorát végig olvassa. —

Meghallgatást kérek.

Májusban az akkori kormánytól felszólítás intézetett a hazafiakhoz a honvédek sorába lépni, a haza megmentésére.

A legtisztább s legszentebb kötelesség érgetéstől áthatva, a hazának áldozat kész fia egy pillanatig sem vonakodtak fegyvert fogni a pártítás bűne visszatorolására.

Ezek közül némelyek érdemeik méltánylatául az üresen hagyott fő tiszti, többen altiszti alkalmazásokban részesültek.

De legtöbben még most is a tiszta jellemű, s e hazát forrón szerető mivelte ifjak közül a köz honvédek sorában állanak.

S ha e haza olly szerencsésen ülhetne volna átalakulása ünnepét, hogy az először alakított tisztszólójánál a haza s szabadság megmentésére több épkar nem igényeltetett volna, nem emelném fel most szavam: — hanem azt mondanám: a most protectio miatt mellőzött harczfiaknak. — „Ti a legtisztább öntudatot birjátok jutalmul, mért a tűz próbát kiállva, ott valátok, hol a Hazafinak vérrel kell áldozni. —

S ez akkor volt, mikor sok hunyászkodó urf benneteket otthon megvetőleg emlegete, s kik látva, hogy most más mód nincs, nem pirulnak minden utakat felhasználni ajánlatok, kegy, ro-

konság, és isten tudja minő pártfogások útján; tisztak lesznek.

Ezek azok, kiktől én s elvrokonim a honvédi czímet megtagadjuk.

A haza veszélyben van, ott kell érdemet szerezn, nem pedig más helyét érdemellenül betölteni, ügyetlenül elfoglalni. Uraim! a mező nyitva s csak kislelkűek, kik magokban nem bíznak, haladnak az útakon.

A magyar hadsereg szaporodik, s ti e hazának legmértőbb fiait majd merőben elmellőztettek, ti, kiknek pozitív érdemeik vannak, csak kivételes esetekben, ösmerettség vagy isten tudja minő pártfogás útján történnek egy két előléptetések.

Holott titeket, mint a magyar hadsereg legelső remény csíráját, mind egyenkint kelle vala beoltani.

Azonban türelem, a mi halad nem marad.

A Közlöny e hó 13-káról kelt számában olly nevekkal kellett találkozunk, kiknek olvasásukkor minden igaz hazafinak lehetetlen fel nem jaidulnia.

Mert nem csak hogy mások náluk sokkal érdemesbek helyét bitorolják, de veszt általuk a haza mert tudnék közülök többet megnevezni, kik eddigi életek nagyobb részét, korteskedés, bor, kék, s kártya mámorok közt éltek le, a hadi stratégiákról fattyu fogalmuk sincs.

Ha önökben most egyszerre lobbot vetett a harcias szellem szikrája, lépjenek a közhonvédek sorába, ott majd kissé csillapulni fog, s mire a vágyva várt helyet elérik, hideg meggondolással nem ártanak sem az úgynök, sem magoknak.

Most a megyék: előterjesztésére!?! század vezénylőknek nevezetnek ezen vessző-lovagok, állításomat igazolja a vasi, de legkivált Zala megye előterjesztésére történt kinevezések.

S a kiknek erre hivatásuk, sőt igényeik lehetnének, azok elégedjenek meg a Hádügy-minister július 26-káról kelt s az alvidéki táborban megjelent proclamatiónak száraz tartalmával; s mellyben ez áll:

„Az önkénytesekről hallottam, hogy mindenki jól végzi kötelességét és hogy azoknak tellyesítésében a régi katonáktól megkülönböztetni nem lehet, — hallottam hogy bátorságotok túl haladni nem lehet, hogy hazátokért érző kebletek örömmel teszték ki a vész tellyes golyóknak, mert tudjátok, hogy minden csepp hősvér, mellyel a lázadók fegyvere anya földeteket harmatozza, hazátoknak uj, meg uj harcosokat teremend.

Éljetek ugy tovább is, és dicsőítetekre majd elég lesz, ha mondjátok:

„Én is önkéntes honvéd valek!“

továbbá mondja

Harcosok! a hős tetteket, mellyek már eddig is dicsőitettek és mellyeket bizton vár a nemzet, meg fogja jutalmazni tudni e haza, nevetek a történet lapját fogja díszesíteni, s. a. t.

Mészáros s. k.

Ezek Mészáros szavai!

Most itt volna az idő az adott ígélet beváltására, s mig ez egyrészt történik, a haza edzett fiait nyerne, kik tettel megmutaták, hogy kényelmet, jólétet odahagyva, nem szégyeneltek a köz-honvédek sorába lépni; s e nemes tettekért akkor, mondom akkor, minthogy még akkor más-kép álltak a körülmények, ép azoktól, kik most nagy kiadásban a megye!?! a megye előterjesztésére!?! századosoknak, főhadnagyoknak neveztetnek ki; gunyt, és lenézést nyertek.

Hogy én az igazság érdekében többek meg bizásából, mondom csupán az igazság érdekében teszem e felszólalást, bizonyítja állásom, mert egy vagyok azok közül, kik a köz honvédek sorába lépve, a zászlóalj ajánlatára a zászlóaljhoz először neveztettem ki tisztnek.

Azért uraim! illető urak!! kérlek benneteket, vegyétek figyelembe ez igénytelen hangokat, s azon fiukat, kik, a hadakozás, terhes szolgálat nehézségen kívül, négy öt hónapig az Isten szabad ege alatt nem a legjobb ruházattal ellátva szállásoltak, s a pusztító cholera-tól megmaradtak; — ne feledjétek, vegyétek emlétekbe az ígéletet, s az érdemet jutalmaztátok!

Szünjön meg a protectio és privilegium!

Nem hagyhatom emlitetlenül, hogy a huszárroknál is most, helmi nyálás szájú hadétocsák praetereáltak, a derék, edzett, bajszos, régi szolgált altiszteket.

Mikor a haza, s szabadságért küzdünk; az illy lépések visszahatást szűnnek.

Ezzel tartoztam a Hazá, az ügy, és az illetőknek.

Többek nevében egy főtiszt
a honvédektől.

Egy pár szó a hadügyministeriumhoz.

Uraim! a kik vagytok ott a hadügyministeriumnál, kérünk benneteket, ügyeljetek kissé szigorúbban a katonáöltönyök készítettésénél, mert az emberek, kik itt a Józsefkaszárnyában a dolgokat kezelik, tömérdek kárt okoztak már eddig is a státusnak. — Hallgassatok meg bennünket.

Tényeket mondunk el állításunk igazolására. A posztóka, mikből az egyenruhák készülnek, zsidók kezéből kapjuk. Ezek, nem merjük mondani, mert adatunk nincs rá, hogy megvesztegetnék az illető egyént, kinek a posztót átadják, (a h. u. ministerium tudni fogja, hogy ezt Fakas-nak (!) hívják) de mindenesetre ennek tudtával sőt belegegyezésével kell történni azon családoknak, mellyeket egy részről a posztó vételnél szenved az ország. Ugyanis, a posztónak, a rendelet szerint másfél rőf szélességű, s erős vastag szövettűnek kell lenni. Minthogy azonban mégis mind éppen egyforma nem lehet, az ár is némi módosítással van meghatározva, t. i. 38 garastól 42-ig pengő pénzben. És jöjjetek ide, mi mutatni fogunk nektek egy rőfös szélességű posztót halommal; tehát már itt minden rőfnél fél rőföt vesz az ország; — és mutatni fogunk nektek posztót, mellynek rőfe 5 v. forinton vétetett, és nem ér kettőt, mert olly hitvány és ritka, — mint a rosta, hogy két hónapi táborozásban — szét fog szakadni, pedig — egy évre volna számítva. Vessétek föl már most 3—400,000 rőf posztónál, mennyire rag ez irtózatoss család. Mi azt hisszük, legszorosabb honpolgári kötelességünket teljesítettük, midőn figyelmeztetjük az illető ministeriumot, hogy e dologba tekintsen be, s vegye elejét azon roppant kárnak, melly ianen az ország pénztárára hármlik; még tán nem lesz egészen késő. — Pest, november 18. 1848.

Sz. T. H. M. R. I.

Nyilatkozat

Ezen lapok 208-dik számában Erba Odesscalchi Ince által azzal vádoltattam mintha én az ő elfogatásában es ennek folytán a városkészhöz állítólagos hurcoltatásában részt vettem volna, holott én sem egyikénél is jelen nem voltam, a város készhöz pedig csak akkor jelentem meg mint néző midőn a motorzás történt; a fenebbi vádat tehát azzal utasítom vissza miként a nevezett ur ovatosabb lehetett volna nevetem illy körülménynél a nyilvánosság elébe bocsájtani.

Pesten 1848-ki Novembér. 16-án.

Becker Károly.

Megjelenik e lap MINDEN ESTE. Előfizethetni e lapra Pesten a Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. EGYES SZÁM ára 3 kr. pp.

Felolós szerkesztő Pálfi Albert. — Nyomatja és kiadja Lukács László. Országut, Kunewalder-ház.